Don Giovanni:
Madamina, il catalogo è questo!
W. A. Mozart

O opeře

Don Giovanni – Il dissoluto punito ossia il Don Giovanni (Potrestaný prostopášník aneb Don Giovanni) je dvouaktová dramatická opera Wolfganga Amadea Mozarta, která se odehrává ve Španělsku v 17. století. Světovou premiéru měla v Praze 29. října 1787.
Je to příběh o životě a smrti svůdníka známého také jako Don Juan.

Děj

První dějství

Don Giovanni v souboji zabije komtura, jehož dceru Annu chtěl svést, a uprchne. Anna přivolá na pomoc svého snoubence Ottavia a prosí ho, aby pomstil otcovu smrt.
Don Giovanni se v dalším obraze snaží svést jinou ženu, Zerlinu. Když už to vypadá, že bude úspěšný, přichází jeho žena a don Giovanni se opět musí zříct dobrodružství.
Krátce nato Ottavio a Anna žádají dona Giovanniho o pomoc při hledání vraha starého komtura – ani jeden netuší, že je jím on sám. Během hovoru nakonec Anna podle hlasu poznává dona Giovanniho a opakuje prosbu, aby Ottavio pomstil jejího otce.
Don Giovanni pozve všechny k sobě do paláce na oslavu, neboť doufá, že se mu podaří Zerlinu konečně svést. Na oslavu se v maskách dostaví i Elvíra, Anna a Ottavio, kteří odhalují Giovanniho jako vraha. Tomu se však opět podaří uprchnout.

Druhé dějství

Don Giovanni se snaží svést komornou dony Elvíry, a proto si vymění šaty se svým sluhou Leporellem.
Don Giovanni se na útěku setkává s Leporellem na hřbitově a vychloubá se svými činy přímo před sochou starého komtura. Socha promluví a přijímá jeho posměšné pozvání na hostinu.
Giovanni nechává připravit hostinu a socha komtura opravdu přichází. Při podání ruky klesá don Giovanni v bolestech k zemi a propadá se do pekla.
Ve zbývající části dějství je tento fakt s uspokojením komentován Annou, Ottaviem, Messetem i Zerlinou a dona Elvíra odchází do kláštera.

Árie: Madamina il catalogo è questo! – Milostivá slečno, takový je seznam!

Je to árie, kterou Leporello (basso) zpívá během 1. aktu a v níž vypočítává dobrodružství dona Giovanniho po celé Evropě.

Z opery: Madamina il catalogo è questo!

Madamina, il catalogo è questo Delle belle che amò il padron mio; un catalogo egli è che ho fatt'io; Osservate, leggete con me. In Italia seicento e quaranta; In Alemagna duecento e trentuna; Cento in Francia, in Turchia novantuna; Ma in Ispagna son già mille e tre. V'han fra queste contadine, Cameriere, cittadine, V'han contesse, baronesse, Marchesane, principesse. E v'han donne d'ogni grado, D'ogni forma, d'ogni età. Nella bionda egli ha l'usanza Di lodar la gentilezza, Nella bruna la costanza, Nella bianca la dolcezza. Vuol d'inverno la grassotta, Vuol d'estate la magrotta; È la grande maestosa, La piccina è ognor vezzosa.	*Milostivá slečno, takový je seznam* *těch krásných žen, jež můj pán* *miloval.* *Je to seznam, jejž jsem udělal já.* *Pozorujte, čtěte se mnou.* *V Itálii šestset čtyřicet,* *v Německu dvěstě třicet jedna.* *Sto ve Francii, v Turecku* *jednadevadesát.* *Ale ve Španělsku je jich již tisíc a tři.* *Jsou mezi nimi selky,* *servírky, měšťanky,* *jsou hraběnky, baronky,* *markýzy, princezny.* *A jsou ženy jakékoli hodnosti,* *jakéhokoli tvaru, jakéhokoli věku.* *V blondýně je zvyklý* *pochválit příjemnost,* *v brunetě stálost,* *v bílé jemnost.* *Chce v zimě tu tlusťounkou,* *chce v létě tu štíhlounkou,* *ta velká je velebná,* *ta malinkatá je vždy půvabná.*

Delle vecchie fa conquista Pel piacer di porle in lista; Sua passion predominante È la giovin principiante.	*Ty staré chce získat,* *z radosti je mít v seznamu.* *Jeho převládající vášeň* *je mladá začátečnice.*
Non si picca – se sia ricca, Se sia brutta, se sia bella; Purché porti la gonnella, Voi sapete quel che fa.	*Nevadí mu, jestli je bohatá,* *jestli je ošklivá, jestli je krásná,* *jen aby nosila sukničku,* *víte, co dělá.*

Parole – Slovíčka

Madama	*Milostivá paní*
Italia	*Itálie*
Alemagna (arc.)	*Německo*
Ispagna	*Španělsko*
Ogni	*Jakýkoliv, jakákoliv, jakékoliv*
Bionda	*Blonďatá*
Bruna	*Tmavovlasá*
Inverno	*Zima*
Estate	*Léto*
Conquista	*Dobytí*

Frasi – Fráze

Madamina, il catalogo è questo!
È il catalogo delle belle che il padrone amò.
Ci sono donne di ogni età.
Delle vecchie fa conquista.
Voi sapete quel che fa.

Note grammaticali – Poznámky ke gramatice

Číslovky základní: popisují přesné množství.

1	Uno	**11**	Undici	**30**	Trenta
2	Due	**12**	Dodici	**40**	Quaranta
3	Tre	**13**	Tredici	**50**	Cinquanta
4	Quattro	**14**	Quattordici	**60**	Sessanta
5	Cinque	**15**	Quindici	**70**	Settanta
6	Sei	**16**	Sedici	**80**	Ottanta
7	Sette	**17**	Diciassette	**90**	Novanta
8	Otto	**18**	Diciotto	**100**	Cento
9	Nove	**19**	Diciannove	**200**	Duecento
10	Dieci	**20**	Venti	**1.000**	Mille

2.000 = due*mila*; 1.000.000 = un milione; 2.000.000 = due milioni;
1.000.000.000 = un miliardo
POZOR: tre ALE ventitr**é**
U číslovek zakončených na *1* a *8* se vynechává koncová samohláska desítek:
trent*a*-uno = trentuno
sessant*a*-otto = sessantotto

U stovek se ale vynechává koncovka, pokud následuje *ottanta*:
trecentouno ALE trecentoottanta

Používají se bez předložky, ale podstatná jména MILIONE a MILIARDO vyžadují předložku *DI*:

tre donne
trecentoventisei euro
un milione *di* abitanti ALE un milione duecentomila abitanti
un miliardo *di* scuse ALE un miliardo e duecentomila esseri umani

Číslovky se v italštině píší dohromady:
3.456 = tremilaquattrocentocinquantasei

Číslovky řadové: vyjadřují, které místo zaujímá podstatné jméno, o němž je řeč.

1°/1ª	Primo/prima	**11°**	Undic-esimo	**30°**	Trent-esimo
2°	Secondo	**12°**	Dodic-esimo	**40°**	Quarant-esimo
3°	Terzo	**13°**	Tredic-esimo	**50°**	Cinquant-esimo
4°	Quarto	**14°**	Quattordic-esimo	**60°**	Sessant-esimo
5°	Quinto	**15°**	Quindic-esimo	**70°**	Settant-esimo
6°	Sesto	**16°**	Sedic-esimo	**80°**	Ottant-esimo
7°	Settimo	**17°**	Diciassett-esimo	**90°**	Novant-esimo
8°	Ottavo	**18°**	Diciott-esimo	**100°**	Cent-esimo
9°	Nono	**19°**	Diciannov-esimo	**200°**	Duecent-esimo
10°	Decimo	**20°**	Vent-esimo	**1.000°**	Mill-esimo

2.000° = due millesimo; 1.000.000° = milionesimo
1.000.000.000° = miliardesimo

Jak je patrné z tabulky uvedené výše, u řadových číslovek se používá malé „o“ pro mužský rod a malé „a“ pro rod ženský.

Často se používají i římské číslice, a to zvlášť:

- k označení století,
- u jmen panovníků a papežů.

Nota bene: italština vyjadřuje datum číslovkami základními (kromě „ prvního“).

E.g.:
Oggi è il 9 marzo.
Il primo maggio è festa nazionale.

Con altre parole – Protiklady

bello/a – brutto/a
donna – uomo
giovane – vecchio/a
inverno – estate
primavera – autunno

Cvičení

1. Převeďte číslovky základní na číslovky řadové.

E.g.: diciotto → *diciottesimo*

Cinque

Dodici

Ventiquattro

Centosessantadue

Milleduecentoquaranta

2. Převeďte číslovky řadové na číslovky základní.

E.g.: ventesimo → *venti*

Settimo

Quindicesimo

Settantaduesimo

Trecentoventesimo

Milionesimo

3. Opravte chyby (pokud jsou).

E.g.: ti ho chiamato per la *terzo* → *terzA volta*

Non è la una volta che ti telefono.

Beviamo il nostro quattro caffè.

Abbiamo milli corone.

Il due giugno è la Festa della Repubblica.

Il uno giorno del mese mi pagano lo stipendio.